

Elektronisk Forpost Norge
CSS Postboks 42
0368 OSLO

Dato: 26/1-2015

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Høring - Utkast til ny postlov

Vi viser til departementets høringsbrev av 22.10.2014 vedrørende ovennevnte høring.

EFN er en elektronisk borgerrettsorganisasjon - en rettighetsorganisasjon for ALLES rettigheter - som jobber med medborgerskap og juridiske rettigheter i IT-samfunnet. EFN består av ulønnede medlemmer med hovedsakelig IT, jus og biblioteks-bakgrunn, men vi har også andre medlemmer fra et vidt spekter av yrkesgrupper. Politisk spenner vi over alle partier representert på stortinget.

I den foreliggende saken er det satt ned et høringsutvalg bestående av Tobias Brox, Arve Kirkevik og Johnny A. Solbu

Sitat fra høringsnotatet:

Departementet foreslår en minimumsregulering av sikker digital posttjeneste, men ber spesielt om høringsinstansenes syn på behovet for en slik regulering på det nåværende tidspunkt er formålstjenlig og egnet til å fremme utvikling av sikre og gode digitale posttjenester.

Vi støtter statlig regulering av en sikker digital posttjeneste, for å kunne stille krav til tilbydere som Digipost og e-Boks hva angår personvern, sikkerhet og forbrukerrettigheter. Dette er særlig viktig da man i øyeblikket i praksis har en de-facto monopolsituasjon for levering av digital post fra det offentlige.

Hvis tilbydere av sikker digital posttjeneste har avtalevilkår som fratrukker brukerne rettigheter man normalt har som innehaver av en fysisk postkasse, må Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ha makt til å pålegge slike tilbydere å endre avtalevilkårene og praktiseringen av disse, både etter eget initiativ og

Org. Nummer:
985 090 394

Postadresse:
EFN
CSS Postboks 42
N-0368 Oslo

Kontonummer:
0539.16.41457

Telefonnr:
48 17 68 75

etter klager fra brukere.

I høringsnotatet står det følgende: «I forslaget tas det ikke stilling til valg av teknisk løsning, i det dette vil kunne være uheldig for konkurranse, innovasjon og teknisk utvikling.»

Vi ønsker allikevel noen krav til den tekniske løsningen; det må legges til rette for bruk av ende-til-ende-kryptering, da det er essensielt for å tilfredsstille nødvendige krav til personvern og sikkerhet - og mulighet til å laste ned all posten gjennom åpne standarder er essensielt for å unngå leverandørinnlåsing.

Fra lovens merknader fremkommer det at § 29 (Erstatning for tap, skade og forsinkelse) ikke er ment å gjelde for digital sikker posttjeneste, dette stiller vi oss undrende over. Dersom man betaler for digital sikker posttjeneste er det underforstått at sendingen er registrert og at man betaler for at posten blir levert innen få minutter. Det skal ikke forekomme at den digitale posten blir borte eller signifikant forsinket. Kundene bør ha krav på økonomisk kompensasjon dersom betydelige avvik forekommer.

Dårlige avtalevilkår

EFN har gått igjennom avtalevilkårene til Digipost og e-Boks i <https://efn.no/no/nyheter/apne-brev/mangelfullt-personvern-og-darlige-avtalevilkar-i-digipost-og-e-boks>

Ihht Digipost sine avtalevilkår, kan post trekkes tilbake fra postkassen og slettes, bl.a. dersom det «etter Postens vurdering innebærer misbruk av Digipost». Dette er et eksempel på et urimelig avtalevilkår. Fysisk post som allerede er levert til mottager kan ikke trekkes tilbake. Vi undrer også på om dette kan innebære et brudd på grunnloven § 100 («Brevsensur kan ikke settes i verk utenfor anstalter.») Vi er også bekymret over at avtaleteksten til både Digipost og e-Boks spesifiserer at logger over kundens bruk av tjenesten kan lagres i flere år. Dette er en personvernmessig utfordring.

Ende-til-ende-kryptering

<http://www.nrk.no/norge/advarer-om-usikker-digitalpost-1.11106139>

Sitat:

Nasjonal sikkerhetsmyndighet advarer sterkt mot forslaget til digital postkasse fra det offentlige. Statens egne eksperter frykter at sensitiv informasjon, for eksempel mellom leger og pasienter, kan komme på avveier.

Org. Nummer:
985 090 394

Postadresse:
EFN
CSS Postboks 42
N-0368 Oslo

Kontonummer:
0539.16.41457

Telefonnr:
48 17 68 75

[...]

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) advarer om at brukernes personlige, sensitive opplysninger vil formidles sikkert fram til de nye «digitale postkontorene», men at de deretter i prinsippet vil bli behandlet som åpne brev i de såkalt sikre postkontorene.

- NSM anser det svært uheldig å etablere en digital tjeneste hvor sikkerheten er lavere enn tilsvarende manuell/tradisjonell/analog tjeneste, skriver senioringeniør Lars Olaussen i Nasjonal sikkerhetsmyndighet på etatens faglogg om it-sikkerhet.

[...]

- Som om postmannen åpner brevene før han legger dem i postboksen

E-post i seg selv er ikke sikkert. I dagens dataverden er vanlig e-post uten ekstra sikkerhetstiltak å regne som å sende teksten på baksiden av et postkort: Alle kan i teorien lese budskapet på veien fra deg som avsender til den lander i postkassa til mottakeren.

E-postmeldingene kan i prinsippet leses både i nettverkssystemer på vei over internett, i servermaskiner på veien og til slutt i systemene for e-post som mottakeren bruker. Det eneste som kreves er at den som vil lese innholdet har tilgang til datasystemene, enten fordi de eier dem, eller fordi de har brutt seg inn i maskinen.

Den digitale e-posten i seg selv er ikke lukket inne i noen konvolutt som ikke er lov å åpne, slik reglene postverket krever for god, gammeldags analog post.

For å løse dette må det brukes kryptering som låser innholdet inne i en «pakke» som bare kan åpnes med riktig nøkkel. Denne typen kryptering skal brukes i de nye digitale postkassene, men ikke helt fram til mottakeren.

- Selv om dette hindrer at meldingsformidleren får innsyn i alle dokumentene den formidler, hindrer den ikke at postboksleverandøren får innsyn i alle dokumenter den håndterer for sine brukere. Dette er

tilsvarende at man sender papirbrev og postmannen åpner brevet før hun legger det i mottakerens postboks, skriver NSMs fagekspert Lars Olaussen i Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

[...]

Meldingene fra leger eller andre vil bare være låst fram til «det digitale posthuset». Det skyldes at de alle sammen låses med den samme nøkkelen - posthusets nøkkel eller sertifikat, og ikke den enkelte mottakers personlige nøkkel. Hvis alle hadde hatt hver sin digitale nøkkel, ville man hatt det som på fagspråket kalle ende-til-ende-kryptering.

NSM anbefaler sterkt slik kryptering.

Vi i EFN ber om at alle tilbydere av sikker digital posttjeneste pålegges av myndighetene å tilby ende-til-ende-kryptering.

Vi ser at ende-til-ende-kryptering ikke nødvendigvis løser alle problemer, og at sikker kommunikasjon med RFC 4880 kan være vanskelig å få til for folk flest. Vi har ingen problemer med at postkasseleverandørene også tilbyr tjenester som nøkkelhåndtering og dekryptering på serversiden f.eks. for å tilby fritekstsøk - men bare for de av kundene som eksplisitt ønsker å gi postkasseleverandøren tilgang til postkasseinnholdet.

Leverandørbinding og åpne standarder

En fysisk postkasse tømmer man, så tar man posten med seg og gjør akkurat hva man vil med posten. De digitale postkassene er lagt opp til at man oppbevarer posten i postkassa, og besøker postkassa hver gang man ønsker å lese ny eller gammel post. Det har sine fordeler, men det er viktig at kundene har en lovsikret rett til å ta med seg posten på et enkelt og standardisert vis.

Det fremkommer at det bare er ønskelig å regulere uleste meldinger, arkivering av leste meldinger er ansett som ekstrafunksjonalitet som ikke trenger noen regulering. EFN er uenig. I ytterste konsekvens kan en tjeneste hvor posten slettes med en gang den er vist på skjerm fortsatt være i henhold til loven. Folk forventer arkivfunksjonalitet, folk vil bruke arkivfunksjonalitet, og folk flest har ikke kompetanse til å besørge backup og arkivering. Det EFN finner mest betenkelig er at et innelåst arkiv av leste meldinger vil gjøre det vanskelig å bytte leverandør. Dersom man ikke enkelt kan ta med seg all posten ved bytte av leverandør, så blir det en terskel. Dette gjør det vanskelig for nye aktører å komme på markedet, hvilket igjen gir dårlig konkurranse, noe som igjen gir leverandørene lite incentiv til å levere gode og kostnadseffektive

løsninger.

Det er viktig at muligheten til å laste ned den digitale posten følger åpne og etablerte standarder. Vi ser det hensiktsmessig at en forskrift spesifiserer hvilke standarder som er gjeldende; eksempelvis er RFC 3501 (IMAP - støttes av de aller fleste epostlesere) og RFC 4880 (digital kryptering og signering) gode og veletablerte standarder.

For enkelte er Digipost og e-Boks et problem snarere enn en løsning; eksempelvis, Helge Havnegjerde er synshemmet og får ikke tilgang til Digipost. Han har verktøy for å lese teksten på websider, men moderne webapplikasjoner er som hovedregel utviklet for visuell navigasjon. Med alt av tekstbaserte nettlesere ønskes man velkommen av teksten «Du må oppgradere din nettleser for å bruke Digipost. (...) Digipost er en moderne webapplikasjon utviklet for moderne nettlesere.» Ved bruk av åpne og etablerte standarder vil Havnegjerde og andre som ønsker det lettvis få tilgang til den digitale posten med bruk av valgfri programvare.

Konklusjon/Sammendrag

Vi ønsker en forskrift for digital sikker posttjeneste. Forskriften må minimum sikre følgende forhold:

1) En digital postkasse kan ikke ansees som helt sikker dersom den ikke støtter ende-til-ende-kryptering; postkasseleverandøren bør ikke ha mulighet til å lese kryptert post, akkurat som at postbudet ikke har mulighet til å lese brev levert i forseglede konvolutter.

2) Dersom sluttkunden må godkjenne en avtaletekst, må ikke denne avtaleteksten gi kunden dårligere vilkår enn de vilkårene en eier av en lukket allminnelig fysisk postkasse har.

3) Den digitale postkassen bør ikke være til hinder; det må være mulig å laste ned både lest og ulest post gjennom åpne standarder (f.eks. RFC 3501 pluss RFC 4880). Dette vil også gjøre det enkelt å flytte postkasse m/ innhold til en annen leverandør.

Vi har ellers ingen viktige merknader til forslaget til ny postlov.

Ved spørsmål ta gjerne kontakt på styret@efn.no

Med vennlig hilsen

Tom Fredrik Blenning
Styremedlem EFN

Thomas Gramstad
Styreleder EFN